

# MAJANDUSAASTA ARUANNE

**aruandeaasta algus:** 24.11.2020

**aruandeaasta lõpp:** 31.12.2021

**sihtasutuse nimi:** Sihtasutus Liberaalne Kodanik

**registrikood:** 90015123

**tänava/talu nimi,** Telliskivi tn 60a/7

**maja ja korteri number:**

**linn:** Tallinn

**maakond:** Harju maakond

**postisihnumber:** 10412

**e-posti aadress:** salk@salk.ee

## Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	11
Bilanss	11
Tulemiaruanne	12
Rahavoogude aruanne	13
Netovara muutuste aruanne	14
Raamatupidamise aastaaruande lisad	15
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	15
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed	18
Lisa 3 Võlad ja ettemaksed	19
Lisa 4 Mitmesugused tegevuskulud	19
Lisa 5 Tööjõukulud	19
Lisa 6 Seotud osapooled	19
Aruande allkirjad	20
Vandeauditori aruanne	21

SA Liberaalne Kodanik



2021

# Tegevusaruanne

**SALK** alustas oma tegevust novembris 2020. Salga sünni ajendiks oli toonase valitsuskoalitsiooni poolt langetatud otsus korraldada 2021. aasta aprillis referendum – või täpsemalt väljendudes rahvaküsitlus – abielu määratluse osas. Abielureferendumi läbiviimine oli üks peamisi EKRE poolt koalitsioonilepingusse toodud punkte ning selle eesmärgiks oli tõkestada Eesti liikumine abieluvõrdsuse ja kooseluseaduse rakendusaktide suunas.

Rahvaküsitust korraldada soovinud poliitilised ja ühiskondlikud jõud olid selleks väga motiveeritud, hästi organiseeritud ning pikalt ette valmistunud; abieluvõrdsust pooldav osa ühiskonnast aga hajus ja killustunud. Ka kõik toonased arvamusküsitlused ennustasid JAH-kampaania (ehk siis referendumini ellukutsujate leeri) võitu. See oli olukord, kus seadsime oma esimeseks pakiliseks ülesandeks liberaalsete jõudude koondamise, et teha allesjäänud lühikese ajaga võimalikult tõhus ja koordineeritud vastukampaania. Plaan oli loomulikult minna võitma, kuid ka võimaliku (ja pigem tõenäolise) kaotuse puhul olime otsustanud pühenduda tõsiselt laiemale ühiskondlikule platvormi loomisele, mis lubaks tulevikus edasi tegeleda nii abieluvõrdsuse kui ka laiemalt teiste sarnaste teemadega.

Salga sünd leidis laialdast vastukaja ning sajad inimesed olid valmis kampaaniasse panustama nii praktilise abi kui rahaliste toetusega. Kampaania ettevalmistuseks oli aega väga napilt ning et seda tõhusalt teha, võtsime esmaseks eesmärgiks saada adekvaatne ülevaade ühiskonna suhtumisest abieluvõrdsusse. Koondasime selleks enda ümber võrgustiku sotsiaalteaduste, andmeanalüüsi ja meedia asjatundjatest ning käivitasime esimese uuringute ringi.

Töö kampaaniaga katkes siiski varases faasis, sest valitsuskoalitsioon lagunes ning Riigikogu lükkas viimasel hetkel rahvaküsitluse korraldamise plaani tagasi. Nii pidime ka meie oma eesmärgid ning tegevused uuesti määratlema. See ei olnud keeruline ülesanne, sest abielureferendumini viinud probleemid ja põhjused on ühiskonnas endiselt olemas. Sisuliselt jätkasime tööd kõigi plaanidega, väljaarvatud konkreetne kampaania ning laiendasime täiendavalt oma tegevusvälja.

**SALK aitab lahendada koordineerimisprobleeme. Selleks töötame koos liberaalseid väärtusi kaitsvate või tähtsaks pidavate erakondade, huvikaitseorganisatsioonide, institutsioonide, meediaväljaannete ning inimestega. Me toetame neid kvaliteetsete ja kasutatavate andmete ning analüüsiga ja aitame neil ka muul moel saavutada oma eesmärgid, laiendades selliselt liberaalsete jõudude jalajälge Eestis.**

# Andmed & analüüs

Toetume kvaliteetsetele andmetele ning analüüsile kõiges, mida teeme. Selleks käivitasime 2021. aasta aprillis igakuised küsitlusuuringute lained, kus seirame muuhulgas erinevate teemade polariseeritust ja radikaliseeritust. See lubab meil segmenteerida valijaid hoiakute järgi klastritesse, mis annab võrreldes tavalise erakondliku eelistuse põhise jaotusega Eesti elanikkonnast märksa nüansseerituma ja kasulikuma vaate.

Lisaks igakuistele lainetele oleme viinud läbi ka rea ühekordseid, spetsiifilisele teemale, probleemile või rühmale suunatud uuringuid (näiteks Rakendusliku Antropoloogia Keskuse koostatud esmaavalijate persoonad). Kasutame oma töös ka paljusid teisi andmekogusid, nii avalikke kui privaatseid, ning oleme oma huvitavamatest leidudest andnud teada nii sotsiaalmeedia kui oma blogi vahendusel. Töötame järjepidevalt oma andmete kvaliteedi parandamise kallal, täpsustades valimeid ja täiendades metoodikaid.

Andmete puhul, mis pakuvad üldisemat ja regulaarsemat huvi, oleme pakendanud neid lihtsalt kasutatavateks visuaalseteks töölaudadeks. Mõni neist on avalik (näiteks ERJK andmetel põhinev erakondade rahastamise visualiseerija või Facebooki poliitilise reklaami monitor), mõni teine kättesaadav kitsamale auditooriumile.

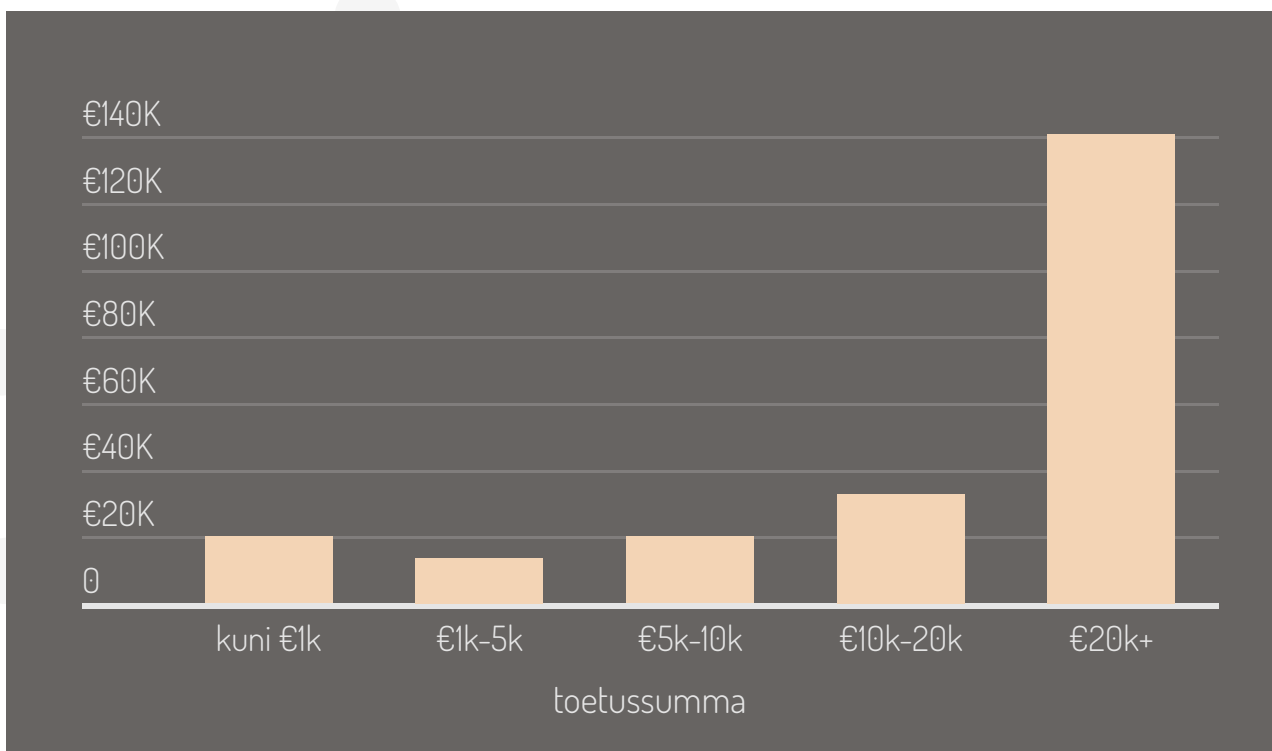
Meilt küsitakse sageli, et miks ei ole kõik meie andmed avalikult kättesaadavad. Põhjuseks on see, et me näeme igapäevaselt palju vaeva, et meie andmed oleks praktilised ja kasutatavad – ning me ei soovi, et neid kasutataks eesmärkidel, mis ei sobitu meie omadega.

## Muud tegevused

Oma igapäevases töös otsime alati **võimendusi**: mooduseid, kuidas liikuda oma eesmärkide suunas töötades koos ning võimestades ja koordineerides teisi organisatsioone, institutsioone ning inimesi, kelle eesmärgid meie omadega vähemalt osaliselt kattuvad. Nii ei püüa me ehitada üles oma meediakanaleid, vaid töötame koos olemasolevatega, kasutades erinevaid formaate ning väljundeid. Meie blogis ilmunud postitused leiavad regulaarselt tee suurde meediasse. Osaleme avalikus debatis nii otseselt ise sõna võttes kui sageli ka kaudselt, pakkudes andme- ja analüüsituge teistele. Selle asemel, et viia läbi kampaaniaid, toetame teisi organisatsioone (nagu näiteks erakonnad, huvikaitseühingud või ka riigiametid) nende omades. See võimaldab meil oma piiratud raha- ning ajaressursse efektiivsemalt kasutada ja laiendada oma mõju, isegi kui see avalikult nähtav või otseselt meiega seostatav ei ole.

# Rahastamine

Eelmisel aastal toetas Salga tegevust enam kui 600 erinevat inimest kogusummas 227 089 euroga. Joonis näitab toetussummade jaotust suuruse järgi, summeerituna üle 2021. aasta. Vähem kui 1000-eurosed toetused moodustasid kokku 93% toetajatest ning 9% kõigist laekumistest. Suurtoetajate (vähemalt 10 tuhat eurot) arvele langes 2021. aastal 76% kõigist laekumistest.



Kõikide toetajate nimed on toodud [meie veebilehel](#) ning see nimekiri täieneb jooksvalt. Kümne tuhande või enama euroga toetasid eelmisel aastal Salga tegevust **Martin Henk, Taavet Hinrikus, Oliver Kadak, Martin Kõiva, Sten Tamkivi, Markus Villig ja Martin Villig.**



# Tulud & kulud

<b>TULUD</b>	<b>227 089</b>
annetused & toetused	166 279
tulu ettevõtlusest	60 810
<b>KULUD</b>	<b>-153 594</b>
tegevuskulud	-71 415
...arenduskulud	-12 068
...kontor & kommunikatsioon	-13 046
...uuringud	-44 200
tööjõukulud	-84 179
.....palgakulu	-62 937
.....sotsiaalmaks	-21 242
põhitegevuse tulem	71 495
intressitulud	6
<b>ARUANDEAASTA TULEM</b>	<b>71 501</b>

# Plaanid edaspidiseks

Ettevaatavalt on järgmise tegevusperioodi kandvaks teemaks valmistumine 2023. aasta Riigikogu valimisteks. Selleks kavatseme 2022. aasta jooksul veelgi parandada oma olemasolevaid võimekusi andmeseire, -analüüsi ja modelleerimise osas. See lubab meil omakorda pakkuda paremat otsustustuge oma koostööpartneritele ning identifitseerida sekkumiskohti meile endile. Eesmärgiks on aidata kaasa üldise keskkonna loomisele ning hoidmisele, mis pakuks võimalikult vähe pörkepinda EKRE-le ning nendega seotud poliitilistele jõududele valijaskonna polariseerimiseks valimiskampaaniate eel ja käigus, ning võimaldaks selliselt liberaalsetel jõududel oma potentsiaali valimistel maksimaalselt realiseerida.

## Raamatupidamise aastaaruanne

### Bilanss

(eurodes)

	31.12.2021	24.11.2020	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	73 360	4	
Nõuded ja ettemaksud	843	0	2
<b>Kokku käibevarad</b>	<b>74 203</b>	<b>4</b>	
Põhivarad			
Nõuded ja ettemaksud	720	0	2
Materiaalsed põhivarad	1 442	0	
<b>Kokku põhivarad</b>	<b>2 162</b>	<b>0</b>	
<b>Kokku varad</b>	<b>76 365</b>	<b>4</b>	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	4 860	0	3
<b>Kokku lühiajalised kohustised</b>	<b>4 860</b>	<b>0</b>	
<b>Kokku kohustised</b>	<b>4 860</b>	<b>0</b>	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	4	4	
Aruandeaasta tulem	71 501	0	
<b>Kokku netovara</b>	<b>71 505</b>	<b>4</b>	
<b>Kokku kohustised ja netovara</b>	<b>76 365</b>	<b>4</b>	

## Tulemiaruanne

(eurodes)

	24.11.2020 - 31.12.2021	24.11.2020 - 24.11.2020	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	166 279		
Tulu ettevõtlusest	60 810		
<b>Kokku tulud</b>	<b>227 089</b>		
Kulud			
Mitmesugused tegevuskulud	-71 415		4
Tööjõukulud	-84 179		5
<b>Kokku kulud</b>	<b>-155 594</b>		
<b>Põhitegevuse tulem</b>	<b>71 495</b>	<b>0</b>	
Intressitulud	6		
<b>Aruandeaasta tulem</b>	<b>71 501</b>		

## Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	24.11.2020 - 31.12.2021	24.11.2020 - 24.11.2020
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	71 495	0
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-1 563	0
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	4 860	0
Laekunud intressid	6	0
<b>Kokku rahavood põhitegevusest</b>	<b>74 798</b>	<b>0</b>
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-1 442	0
<b>Kokku rahavood investeerimistegevusest</b>	<b>-1 442</b>	<b>0</b>
Rahavood finantseerimistegevusest		
Laekunud sihtkapital	0	4
<b>Kokku rahavood finantseerimistegevusest</b>	<b>0</b>	<b>4</b>
<b>Kokku rahavood</b>	<b>73 356</b>	<b>4</b>
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	4	0
<b>Raha ja raha ekvivalentide muutus</b>	<b>73 356</b>	<b>4</b>
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	73 360	4

## Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
<b>24.11.2020</b>	4		4
<b>24.11.2020</b>	4		4
Aruandeaasta tulem	0	71 501	71 501
<b>31.12.2021</b>	4	71 501	71 505

# Raamatupidamise aastaaruande lisad

## Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

### Üldine informatsioon

Sihtasutuse Liberaalne Kodanik 2021. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes Eesti Finantsaruandluse Standardist. Eesti finantsaruandluse standard rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded kehtestatakse seadusega ning mida täiendavad toimkonna juhendid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumusest, välja arvatud teatud varade ja finantsinstrumentide ümberhindlused.

Peamised arvestuspõhimõtted, mida kasutati raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on toodud allpool.

Kuna tegu on esimese tegutsemisperioodiga, siis võrdlusandmed puuduvad.

### Finantsvarad

Finantsvaradeks loetakse raha, lepingulist õigust saada teiselt osapoolelt raha või muid finantsvarasid (näiteks nõuded ostjate vastu), teiste ettevõtete omakapaliinstrumente ja lepingulisi õigusi vahetada teise osapooliga finantsvarasid potentsiaalselt kasulikel tingimustel.

Finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstava või saadava tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvaraga otseselt seotud tehingukulutsi, välja arvatud kauplemiseesmärgil soetatud finantsvarade puhul.

Finantsvarade edasine arvestus toimub olenevalt nende tüübist kas õiglase väärtuse, soetusmaksumuse või korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Õiglases väärtuses kajastatavaid finantsinstrumente hinnatakse igal bilansipäeval ümber nende õiglasele väärtusele. Kauplemiseesmärgil soetatud finantsvarade õiglase väärtuse muutused kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes. Sellised kasumid ja kahjumid, mis moodustavad muu koondkasumi või –kahjumi, kajastatakse koondkasumiaruandes. Sellisteks kasumiteks või kahjumiteks on:

- välismaise äriüksuse finantsnäitajate ümberarvestamisel tema arvestusvaluutast esitusvaluutasse tekkinud vahed;
- muud kasumid ja kahjumid, mille kajastamist Raamatupidamise Toimkonna juhendid ei reguleeri, kuid mis vastavalt SME IFRSile või IFRSile kajastatakse koondkasumiaruandes.

Korrigeeritud soetusmaksumuse meetodi rakendamisel kajastatakse finantsinstrumenti bilansis tema algses, sisemise intressimääraga diskonteeritud soetusmaksumuses miinus põhiosa tagasimaksud ja väärtuse langusest või laekumise ebatõenäolisusest tingitud võimalik allahindlus.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui ettevõtte kaotab õiguse antud finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolle üle antud finantsvarast tulenevad rahavood ja enamiku antud finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

### Raha

Bilansikirje "Raha" sisaldab kassa, pangakontode, lühiajaliste pangadeposiitide (kuni kolmekuulise tähtajaga) ja rahaturufondi osakute saldosid.

Äritegevuse rahavood on koostatud kasutades kaudset meetodit. Investeerimis- ja finantseerimistegevuse rahavood on esitatud aruandeperioodi brutolaekumiste ja -väljamaksetena.

### Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutatehingute kajastamisel on aluseks võetud Euroopa Keskpannga fikseeritud euro vahetuskurs. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustused ning mitte-monetaarsed varad ja kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, on ümber hinnatud eurodesse vastavalt Euroopa Keskpannga fikseeritud euro vahetuskursile. Selliseid mitte-monetaarseid varasid ja kohustusi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (näiteks ettemaksud, varud, materiaalne ja immateriaalne põhivara), bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid neid kajastatakse vastavalt Euroopa Keskpannga fikseeritud euro vahetuskursile. Kursimuutustest tekkinud kasumid ja kahjumid on kajastatud kasumiaruandes saldeerituna.

### **Finantsinvesteeringud**

Investeeringud aktsiatesse (välja arvatud osalused tütar- või sidusettevõtjates), mille väärtus on usaldusväärselt hinnatav, kajastatakse bilansis nende õiglasel väärtuses. Samuti kajastatakse õiglasel väärtuses sellised võlakirjad ja muud võlainstrumentid, mida ettevõtte ei kavata hoida lunastustähtajani või mida ettevõtte kavatab hoida lunastustähtajani, kuid on valinud arvustusmeetodiks õiglase väärtuse meetodi või võlainstrumentid, mille puhul ettevõtte ei ole soetamishetkel kindel, kas ta kavatab seda hoida lunastustähtajani ning positiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumente.

Investeeringud aktsiatesse, mille õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav, ja nendega soetud tuletisinstrumentid kajastatakse bilansis soetusmaksumuses miinus võimalikud allahindlused. Lunastustähtajani hoitavaid finantsinvesteeringuid võlainstrumentidesse kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses/õiglasel väärtuses.

Omakapitali- ja võlainstrumentid, mis on ettenähtud realiseerimiseks järgneva aruandeperioodi jooksul, kajastatakse käibevarade koosseisus. Pikaajalised aktsiad ning muud väärtpaberid kajastatakse põhivarade koosseisus.

### **Nõuded ja ettemaksud**

Nõuded ostjate vastu

Lühi- ja pikaajalisi nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil, st nende nüüdisväärtuses, millest arvatakse maha ebatõenäoliselt laekuvad summad.

Kui ostjatelt laekumata arvete laekumine loetakse osaliselt või täielikult ebatõenäoliseks, kajastatakse allahindlust kasumiaruande real "Mitmesugused tegevuskulud". Ostjatelt laekumata arved, mille sissenõudmiseks ei ole võimalik või majanduslikult kasulik meetmeid rakendada, hinnatakse lootusetuks ning kantakse bilansist välja.

Antud laenud ja muud nõuded

Antud pikaajalised laenud ja muud pikaajalised nõuded kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, st nende nüüdisväärtuses, millest arvatakse maha ebatõenäoliselt laekuvad summad. Tõenäoliselt laekuvate nõuete nimiväärtuse ja nüüdisväärtuse vahet kajastatakse laekumistähtajani jäänud perioodi jooksul intressituluna kasumiaruande real "Muud finantstulud ja -kulud" kasutades vastava nõude sisemist intressimäära.

Intressi mittekanvad laenud või turuintressimäärast erineva intressimääraga laenud kajastatakse nõude tekkimisel laenusumma nüüdisväärtuses kasutades turul kehtivat intressimäära. Nõuete nimiväärtuse ja nüüdisväärtuse vahet amortiseeritakse maksetähtajani jäänud perioodi jooksul. Esmane ümberhindlus nüüdisväärtusesse ning edasine nõude nimiväärtuse ja nüüdisväärtuse amortisatsioon kajastatakse kasumiaruande real "Muud finantstulud ja -kulud".

### **Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad**

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse toodete tootmisel, teenuste osutamisel või halduseesmärkidel Ettevõtte poolt enam kui ühe aasta jooksul kasutatavaid varasid. Materiaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ning soetamisega otseselt seotud kulustest.

Materiaalse põhivara objekti valmistamise finantseerimiseks võetud laenu- ja kapitalirendi intressid kajastatakse kasumiaruandes perioodikuluna.

Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Kuluminorm määratakse igale materiaalse põhivara objektile või igale selle olulisele eristatavale komponendile eraldi sõltuvalt kasulikust elueast. Maad ei amortiseerita.

Materiaalse põhivara parendused kuuluvad kapitaliseerimisele juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ning vara bilansis kajastamise kriteeriumitele, sealhulgas nende kulutuste osalemine tulevikus majandusliku kasu tekitamisel. Jooksvad remonditööd on kajastatud perioodikuluna.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara on immateriaalne vara, mida ettevõtte kavatab kasutada pikema perioodi jooksul kui üks aasta ning mis on Ettevõtte poolt kontrollitav, mille soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav ja mis tõenäoliselt loob tulevikus Ettevõttele majanduslikku kasu. Immateriaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulustest. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit ja amortiseeritakse 25% aastas;

Uurimis- ja arendusväljaminekud kantakse üldjuhul kuludesse.

Vara väärtuse langus

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas esineb tunnuseid, mis viitavad soetusmaksumuses või korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvara, soetusmaksumuse meetodil kajastatavate kinnisvarainvesteeringute ning materiaalse ja immateriaalse põhivara väärtuse langusele. Juhul, kui Ettevõtte juhatusel on kahtlusi mõne varaobjekti väärtuse langemise suhtes alla selle bilansilise väärtuse, viiakse läbi vara väärtuse test.



### Finantsvarad

Individaalselt oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse iga objekti jaoks eraldi. Selliste finantsvarade, mis ei ole individaalselt olulised ja mille suhtes ei ole otseselt teada, et nende väärtus oleks langenud, väärtuse langust hinnatakse kogumina.

Juhul, kui esineb väärtuse langusele viitavaid tunnuseid, hinnatakse finantsvara alla järgnevalt:

- õiglasel väärtusel kajastatavaid finantsvarasid tuleb hinnata alla nende õiglase väärtuseni;
- soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad (aktsiad ja muud omakapitaliinstrumendid, mille õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav) hinnatakse alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtuseni (diskonteerituna turu keskmise tulususemääraga sarnaste finantsvarade suhtes);
- korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad (nõuded ja lunastustähtjani hoitavad võlakirjad) hinnatakse alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtuseni (diskonteerituna antud finantsvara esmasel kajastamisel fikseeritud sisemise intressimääraga).

Finantsvarade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes kuluna. / Õiglasel väärtusel muutustega läbi omakapitali ümberhindluse reservi kajastatavate finantsvarade puhul kantakse väärtuse languse tunnuste esinemisel seni omakapitalis kajastatud negatiivne ümberhindluse reserv ümber kasumiaruandesse.

Soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade (aktsiad ja muud omakapitali instrumendid, mille õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav), välja arvatud investeeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse, allahindlusi ei tühistata.

Juhul, kui eelnevalt alla hinnatud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtus järgnevatel perioodidel taas tõuseb, tühistatakse varasem allahindlus kuni summani, mis on madalam kahest alljärgnevast summast:

- finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtus; ja
- bilansiline jääkväärtus korrigeeritud soetusmaksumuses juhul, kui allahindlust ei oleks eelnevalt toimunud.

Allahindluste tühistamisi kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes samal kulukirjel vastukandena.

### Kinnisvarainvesteeringud, materiaalne ja immateriaalne põhivara

Soetusmaksumuse meetodil kajastatavate kinnisvarainvesteeringute ning materiaalse ja immateriaalse põhivara vara väärtuse testi käigus leitakse vara kaetav väärtus. Juhul, kui väärtuse test ei ole teostatav üksiku varaobjekti osas, viiakse väärtuse test läbi väikseima varade grupi, kuhu see vara kuulub, ehk raha teeniva üksuse kohta.

Kaetav väärtus on võrdne kõrgemaga vara neto müügihinnast ja kasutusväärtusest. Kasutusväärtus on vara kasutamisest ja kasutusjärgsest müügist eeldatavalt saadavate rahavoogude nüüdisväärtus, kasutades diskontomäärana sarnase riskitasemega investeeringute oodatavat tulusust.

Vara hinnatakse alla kaetavale väärtusele juhul, kui vara kaetav väärtus on väiksem selle vara bilansilisest jääkmaksumusest.

Allahindlus kajastatakse tekkepõhiselt aruandeperioodi kuluna kasumiaruande kirjel "Põhivara kulum ja väärtuse langus".

Alla hinnatud varade osas hinnatakse igal bilansipäeval, kas vara kaetav väärtus on tõusnud ja selleks viiakse läbi vara väärtuse test. Kui vara väärtuse testi tulemusel ilmneb, et vara kaetav väärtus on tõusnud ja varasema allahindluse kajastamine ei ole enam põhjendatud, siis suurendatakse vara bilansilist maksumust, välja arvatud firmaväärtus, mille allahindlust ei tühistata. Bilansilise maksumuse ülempiiriks on vara jääkmaksumus, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsel perioodil normaalset amortisatsiooni.

Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruande kirjel "Põhivara kulum ja väärtuse langus" kulu vähendamisena.

### Põhivarade arvelevõtmise alampiir 500

#### Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Arvutid	4

#### Finantskohustised

Kõik finantskohustused (võlad tarnijatele, maksuvõlad ning muud lühiajalised kohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

#### Tulud

Müügitulu kajastatakse tekkepõhiselt saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtusel, st müüdüd kaupade ja osutatud teenuste eest saadavates summas, millest on maha arvestatud hinnaalandid ja tagastatud kaubad. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised kauba omamisega seotud riskid ja hüved on ostjale üle läinud, müügist saadava tasu laekumine on tõenäoline ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Teenuse müügitulu kajastatakse teenuse osutamise perioodil, kui teenuse osutamise eest saadava tasu laekumine on tõenäoline ning müügitulu ja teenuse osutamisega seotud kulu on usaldusväärselt määratav.

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt ja dividenditulu kajastatakse siis, kui tekib nõudeõigus dividendile.

#### Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine on kohalike, riiklike või rahvusvaheliste valitsuse-, valitsusasutuste või muude sarnaste organisatsioonide poolne abi, mida teostatakse

Ettevõttele teatud ressursside üleandmise kaudu ning mille saamiseks peab Ettevõtte äritegevus vastama teatud kindlaks määratud kriteeriumitele.

Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et:

- ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele; ja
- sihtfinantseerimine leiab aset.

Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud.

Varade sihtfinantseerimise kajastamisel võtab ettevõtte sihtfinantseerimise abil soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses (tasuta saadud vara soetusmaksumuseks on tema õiglane väärtus).

Mitterahalise sihtfinantseerimise kajastamisel rakendab ettevõtte netomeetodit, mille kohaselt saadud vara soetusmaksumuseks loetakse null ning seda kajastatakse bilansiväliselt.

Tegevuse sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ja sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Vastavat kohustust kajastatakse bilansis lühi- või pikaajalisena olenevalt sellest, millal toimub sihtfinantseerimisega kaasnevate tingimuste täitmine.

#### Seotud osapooled

Osapooli loetakse seotuks juhul, kui üks osapool omab kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriotsustele, sealhulgas ema-, tütar- ja sidusettevõtjaid, teisi samasse kontserni kuuluvad ettevõtteid, omanikke, nõukogu ja juhatuse liikmeid, nende pereliikmeid ja ettevõtteid, mille üle eelpool loetletud isikud omavad kontrolli või olulist mõju.

## Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2021	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	843	843	0
Ettemaksed	720	0	720
Muud makstud ettemaksed	720	0	720
<b>Kokku nõuded ja ettemaksed</b>	<b>1 563</b>	<b>843</b>	<b>720</b>

### Lisa 3 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2021	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	2 760	2 760
Muud võlad	2 100	2 100
Muud viitvõlad	2 100	2 100
<b>Kokku võlad ja ettemaksed</b>	<b>4 860</b>	<b>4 860</b>

### Lisa 4 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	24.11.2020 - 31.12.2021
Mitmesugused bürookulud	5 702
Uurimis- ja arengukulud	44 200
Arendus	12 068
Kommunikatsioon	9 445
<b>Kokku mitmesugused tegevuskulud</b>	<b>71 415</b>

### Lisa 5 Tööjõukulud

(eurodes)

	24.11.2020 - 31.12.2021
Palgakulu	62 937
Sotsiaalmaksud	20 739
Töötuskindlustus	503
<b>Kokku tööjõukulud</b>	<b>84 179</b>
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	3

### Lisa 6 Seotud osapooled

(eurodes)

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	
	<b>24.11.2020 - 31.12.2021</b>
Arvestatud tasu	45 900

Juhtorganites osalemise eest tasusid ei makstud ega soodustusi antud; summa sisaldab töölepingute alusel juhatuse ja nõukogu liikmetele makstud.

# Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 30.06.2022

**Sihtasutus Liberaalne Kodanik (registrikood: 90015123) 24.11.2020 - 31.12.2021 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:**

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
TARMO JÜRISTO	Juhatuse liige	01.07.2022

# SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus Liberaalne Kodanik nõukogule

Oleme üle vaadanud Sihtasutus Liberaalne Kodanik raamatupidamise aastaaruande, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2021, nimetatud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta koostatud tulemiaruanne, netovara muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet, raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid.

## Juhtkonna vastutus raamatupidamisaruannete eest

Juhtkond vastutab selle eest, et see raamatupidamise aastaaruanne koostatakse ja esitatakse õiglaselt kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks sellise raamatupidamise aastaaruande koostamiseks, mis on vaba olulisest, kas pettusest või veast tingitud väärkajastamisest.

## Vandeauditiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada kokkuvõtte raamatupidamise aastaaruande kohta. Ülevaatus viidi läbi kooskõlas ülevaatus töövõtude rahvusvahelise standardiga (ISRE) (Eesti) 2400 (muudetud) *Möödunud perioodide finantsaruannete ülevaatamise teenus*. ISRE (Eesti) 2400 (muudetud) nõuab meilt kokkuvõtte tegemist selle kohta, kas me oleme saanud teadlikuks millestki, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne tervikuna ei ole kõigis olulistes osades koostatud kooskõlas rakendatava finantsaruandluse raamistikuga. Selle standardi kohaselt oleme ka kohustatud järgima asjassepuutuvaid eetikanõudeid.

Raamatupidamise aastaaruande ülevaatus kooskõlas ISRE (Eesti) 2400-ga (muudetud) on piiratud kindlust andev töövõtt. Ülevaatus käigus viiakse läbi protseduurid, mis eelkõige tähendab järelepäringute tegemist juhtkonnale ja teistele isikutele majandusüksuses (nagu asjakohane) ja analüütiliste protseduuride rakendamist, ning hangitud tõendusmaterjali hindamist.

Ülevaatus käigus läbiviidud protseduurid on palju vähem mahukad kui rahvusvaheliste auditeerimise standarditega kooskõlas tehtud auditi käigus läbiviidud protseduurid. Seetõttu ei avalda me nende finantsaruannete kohta auditiarvamust.

## Kokkuvõtte

Ülevaatus põhjal ei saanud me teadlikuks millestki sellisest, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne ei esita kõigis olulistes osades õiglaselt Sihtasutus Liberaalne Kodanik finantsseisundit seisuga 31.12.2021 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Kadri Koop

Vandeauditiitori number 700

OÜ KL Partners

Auditiorettevõtja tegevusloa number 149

Tartu mnt 83, Tallinn, Harju maakond, 10115

01.07.2022

## Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Liberaalne Kodanik (registrikood: 90015123) 24.11.2020 - 31.12.2021 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KADRI KOOP	Vandeaudiitor	01.07.2022

## Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Kodanikuõiguste kaitse ja eestkoste; teatud elanikegrupi huvide kaitse	94991	Jah

## Sidevahendid

Liik	Sisu
E-posti aadress	salk@salk.ee